

บทที่ 1

บทนำ

1. ภูมิหลัง

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มีความมุ่งหมายที่จะจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งนี้ โดยที่การจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีพลังและมีประสิทธิภาพนั้น จำเป็นต้องมีการกระจายอำนาจ และให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม จึงกำหนดให้มีการจัดระบบ โครงสร้าง และกระบวนการจัดการศึกษาของไทยให้มีเอกภาพในเชิงนโยบายและหลากหลายในทางปฏิบัติ โดยให้กระทรวงศึกษาธิการ กระจายอำนาจการบริหารและการจัดการการศึกษา ทั้งในด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการและเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง ซึ่งการกระจายอำนาจดังกล่าวทำให้สถานศึกษามีความคล่องตัว มีอิสระในการบริหารจัดการศึกษา เป็นไปตามหลักการบริหารจัดการ โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School - Based Management) เป็นการสร้างฐานรากและสร้างความเข้มแข็งให้กับสถานศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546 ข : 6 - 7)

การกระจายอำนาจการบริหารจัดการศึกษาไปยังสถานศึกษามากขึ้นส่งผลให้บทบาทหน้าที่ ภารกิจและความรับผิดชอบของสถานศึกษาเปลี่ยนแปลงอย่างมาก ผู้บริหารสถานศึกษา จึงเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการบริหารจัดการ เป็นผู้นำ หรือเป็นตัวจักรสำคัญในการขับเคลื่อน และพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา โดยการบริหารจัดการ จะต้องครอบคลุมขอบข่าย การบริหารงาน ทั้ง 4 ด้านดังกล่าว ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และบรรลุประสิทธิผลสูงสุด (กรมวิชาการ. 2544 : 6)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นหน่วยงานของรัฐ ที่รับผิดชอบ ในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีจำนวนโรงเรียนในสังกัด 30,288 แห่ง ในจำนวนดังกล่าว เป็นโรงเรียนขนาดเล็กที่มีจำนวนนักเรียนต่ำกว่า 120 คน จำนวนทั้งสิ้น 10,877 แห่ง คิดเป็น ร้อยละ 35.98 ของจำนวนโรงเรียนทั้งหมด (<http://www.moe.go.th>) โรงเรียนขนาดเล็กเหล่านี้ ส่วนใหญ่มักจะมีประสบปัญหา คือ มีคุณภาพค่อนข้างต่ำ เมื่อเปรียบเทียบกับโรงเรียนขนาดใหญ่ เนื่องจาก ขาดความพร้อมด้านปัจจัย เช่น มีครูไม่ครบชั้น ขาดสื่อ อุปกรณ์ในการจัดการเรียนรู้ รวมทั้ง งบประมาณในการบริหารจัดการมีไม่เพียงพอ ทั้งนี้ เนื่องจาก ข้อจำกัดเกี่ยวกับเกณฑ์

ในการจัดอัตรากำลังข้าราชการครู และข้อจำกัดในด้านงบประมาณ จากเหตุผลดังกล่าว ทำให้ประสิทธิผลการจัดการศึกษาของโรงเรียนแต่ละแห่ง แตกต่างกันตามบริบท จำนวนนักเรียน ขนาดโรงเรียน จำนวนบุคลากร และคุณภาพของบุคลากร รวมทั้ง จำนวนงบประมาณที่ได้รับของโรงเรียนแต่ละแห่ง อาจเป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการบริหารงาน ดังนั้น สภาพความแตกต่างด้านความพร้อมของสถานศึกษา จึงเป็นปัจจัยหนึ่ง ที่ส่งผลให้เกิดปัญหาในการบริหารงาน โดยเฉพาะด้านบุคลากรและด้านงบประมาณ และส่วนใหญ่ปัญหามักเกิดขึ้นกับโรงเรียนขนาดเล็ก (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2546 : 1)

ดังนั้น ประสิทธิภาพของการบริหาร โรงเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง โรงเรียนขนาดเล็ก ที่มีนักเรียนต่ำกว่า 120 คนลงมา จำเป็นต้องได้รับการแก้ไขและพัฒนา ให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการและภารกิจ ตามขอบข่ายการบริหาร โรงเรียน ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2546 : 2) นอกจากนี้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยความเห็นชอบของกระทรวงศึกษาธิการ ได้ตระหนักถึงความสำคัญเกี่ยวกับปัญหาดังกล่าว จึงได้กำหนดนโยบายและแนวทางการดำเนินงาน โครงการยกระดับคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็ก ประกอบด้วยกิจกรรมต่างๆ เช่น การพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศ การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพ การจัดหาหนังสือเรียน แบบฝึกหัด หนังสือห้องสมุด สื่อการเรียนการสอน การจัดทำหน่วยคอมพิวเตอร์เคลื่อนที่ และการแก้ปัญหาครูขาดแคลน เป็นต้น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2547 : 1)

จากการประมวลข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย พบว่า โรงเรียนขนาดเล็ก ส่วนใหญ่มักจะประสบปัญหาในการบริหารงาน มากกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ ดังนั้น ขนาดโรงเรียน ซึ่งจำแนกตามจำนวนนักเรียน นับเป็นองค์ประกอบที่สำคัญประการหนึ่ง ที่เป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่า จำนวนของนักเรียน จะส่งผลถึงจำนวนบุคลากรที่ปฏิบัติงานใน โรงเรียน งบประมาณที่ได้รับ รวมถึง ปริมาณงานตามบทบาทและหน้าที่ที่ผู้บริหาร โรงเรียน และครูผู้สอน ต้องรับผิดชอบในการบริหารจัดการศึกษาร่วมกัน โดยมีงานวิจัยหลายชิ้น ที่สนับสนุนข้อสันนิษฐานนี้ เช่น งานวิจัยของจำลอง ภู่อ่าง (2542 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า ครูใน โรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีปัญหาการดำเนินงานพัฒนาบุคลากร แตกต่างกัน โดยครูในโรงเรียนขนาดเล็ก มีปัญหามากกว่าครูในโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ และสอดคล้องกับประกอบ กุฎ โปธิ์ (2545 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า ปัญหาการบริหารงานวิชาการเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ทั้งโดยรวมและรายด้านทุกด้าน และโดยภาพรวม โรงเรียนขนาดเล็กมีปัญหามากกว่าโรงเรียนขนาดกลาง และขนาดใหญ่ นอกจากนี้ ยังพบว่า บุคลากรในโรงเรียนที่มีสถานภาพแตกต่างกัน จะมีความคิดเห็นต่อระดับการดำเนินงาน หรือระดับปัญหาการดำเนินงาน แตกต่างกันด้วย เช่น ผลการวิจัยของธนารัฐ ชื่นวัฒนา (2545 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาการบริหารการจัดการเรียนการสอน เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในโรงเรียนประถมศึกษาเขตนิเทศที่ 4 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหาร การจัดการเรียนการสอน เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับผลการศึกษาวิจัยของชูศักดิ์ ดินอาสา (2547 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษา ความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษา ที่มีต่อระดับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาหนองคาย เขต 1 และพบว่า ผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อระดับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยรวมแตกต่างกัน

จากข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 พบว่า โดยภาพรวม ไม่เป็นที่น่าพอใจนัก เช่น จากรายงานผลการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนประจำปี การศึกษา 2546 ของจังหวัดหนองคาย โดยภาพรวม มีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน และในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 มีผลการประเมินคุณภาพ การศึกษา ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 วิชาภาษาไทย มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 50.61 ต่ำกว่าเกณฑ์ ที่กำหนดร้อยละ 1.26 วิชาคณิตศาสตร์ มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 48.82 ต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ร้อยละ 3.45 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 วิชาภาษาไทย มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 47.72 ต่ำกว่าเกณฑ์ ที่กำหนดร้อยละ 2.93 วิชาคณิตศาสตร์ มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 47.64 ต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ร้อยละ 2.24 วิชาภาษาอังกฤษ มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 43.41 ต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนดร้อยละ 3.99 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1. 2547 ข : 5) และเป็นที่น่าสังเกตว่า ผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนของนักเรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก ที่มีจำนวนนักเรียนต่ำกว่า 120 คนลงมา มี

คะแนนเฉลี่ยค่อนข้างต่ำ เมื่อเปรียบเทียบกับ โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนเกินกว่า 120 คนขึ้นไป จากการศึกษารายงานและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัย จึงสนใจที่จะทำการศึกษา ปัญหา และแนวทางแก้ไขปัญหาการบริหารงาน โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หนองคาย เขต 1 เพื่อทราบระดับปัญหาการบริหารงาน เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่าง ผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอน ที่มีต่อระดับปัญหาการบริหารงาน และเพื่อศึกษาข้อเสนอแนะ แนวทางแก้ไขปัญหาการบริหารงานในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

หนองคาย เขต 1 ดังนั้น ผู้วิจัย จึงได้นำแนวคิดเกี่ยวกับสถานภาพของบุคลากรภายในโรงเรียน คือ ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน กับความคิดเห็นที่มีต่อปัญหาการบริหารงาน ตามขอบข่ายของการบริหารโรงเรียน 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป มากำหนดเป็นกรอบแนวคิดการวิจัยครั้งนี้ เพื่อนำผลจากการวิจัยครั้งนี้ไปใช้เป็นข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ สำหรับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ผู้บริหาร โรงเรียนและผู้เกี่ยวข้อง นำไปใช้วางแผน กำหนดนโยบายการจัดการศึกษา เพื่อส่งเสริม สนับสนุนและเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานของโรงเรียนขนาดเล็กในโอกาสต่อไป

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียน และครูผู้สอน ในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 ที่มีต่อระดับปัญหาการบริหารงานโรงเรียนขนาดเล็ก ทั้ง โดยรวมและรายด้าน

2.2 เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอน ในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 ที่มีต่อระดับปัญหาการบริหารงานโรงเรียนขนาดเล็ก ทั้ง โดยรวมและรายด้าน

2.3 เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะ แนวทางแก้ปัญหการบริหารงานโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1

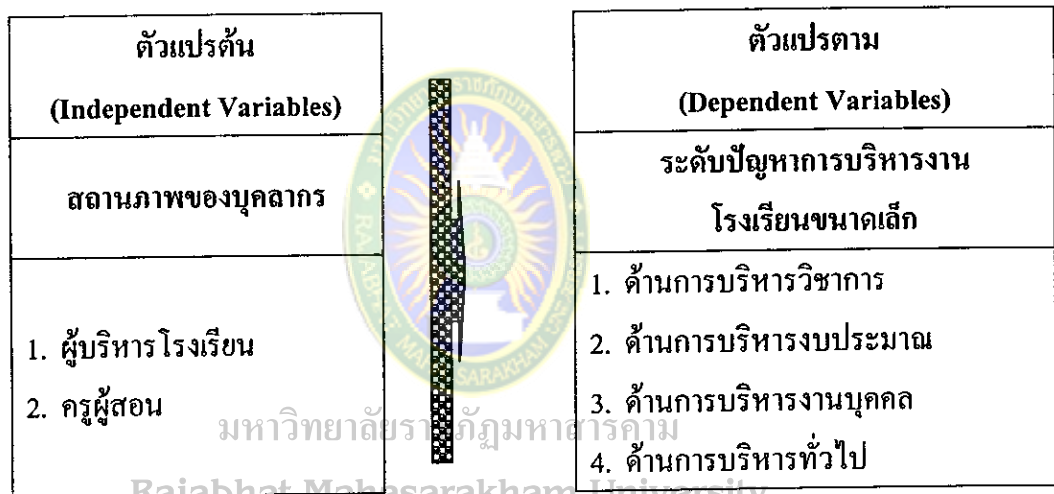
3. สมมติฐานการวิจัย

3.1 โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 มีปัญหาการบริหารงาน โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง

3.2 ผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอน ในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 มีความเห็นต่อระดับปัญหาการบริหารงานโรงเรียนขนาดเล็กแตกต่างกัน ทั้ง โดยรวมและรายด้าน

4. กรอบแนวคิดการวิจัย

ผู้วิจัย นำความแตกต่างด้านสถานภาพของบุคลากร และระดับปัญหาการบริหารงาน โรงเรียนขนาดเล็ก ทั้ง 4 ด้าน (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546 ข : 32) มากำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยครั้งนี้ ตามแผนภูมิที่ 1 ดังต่อไปนี้

แผนภูมิที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

5. ขอบเขตของการวิจัย

5.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน ในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 ปีการศึกษา 2547 จำนวน 47 แห่ง จำนวนทั้งสิ้น 311 คน จำแนกเป็น ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 47 คน ครูผู้สอน จำนวน 264 คน

5.2 กลุ่มตัวอย่าง สุ่มจากประชากร โดยใช้วิธีสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi - stage Random Sampling) คือ แบ่งกลุ่มตามอำเภอที่ตั้งของ โรงเรียน สุ่มแบบแบ่งชั้นตามสถานภาพ (Stratified Random Sampling) โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตาราง Krejcie & Morgan (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 43) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 177 คน เทียบสัดส่วนตามสถานภาพ จำแนกเป็น ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 27 คน และครูผู้สอน จำนวน 150 คน และสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธีจับสลาก

5.3 ตัวแปร (Variables)

5.3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ สถานภาพของบุคลากรในโรงเรียน จำแนกเป็น

- 1) ผู้บริหารโรงเรียน
- 2) ครูผู้สอน

5.3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ระดับปัญหาการบริหารงานโรงเรียนขนาดเล็ก 4 ด้าน (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546 ข : 32) จำแนกเป็น

- 1) ด้านการบริหารวิชาการ
- 2) ด้านการบริหารงบประมาณ
- 3) ด้านการบริหารงานบุคคล
- 4) ด้านการบริหารทั่วไป

6. นิยามศัพท์เฉพาะ

6.1 การบริหารงานโรงเรียน หมายถึง การบริหารงานของโรงเรียน ที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีขอบข่าย 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป

6.1.1 ด้านการบริหารวิชาการ หมายถึง การปฏิบัติงานในหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียน เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ การนิเทศการศึกษา การพัฒนา ระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน การส่งเสริม สนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร และหน่วยงานอื่นที่จัดการศึกษา รวมทั้ง การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น

6.1.2 ด้านการบริหารงบประมาณ หมายถึง การปฏิบัติงานในหน้าที่ผู้บริหารโรงเรียน เกี่ยวกับการจัดทำและเสนอขอของบประมาณ การจัดสรรงบประมาณ การตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล การรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน การระดมทรัพยากรและ การลงทุนเพื่อการศึกษา การบริหารการเงิน การบริหารบัญชี การบริหารพัสดุและสินทรัพย์

6.1.3 ด้านการบริหารงานบุคคล หมายถึง การปฏิบัติงานในหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียน เกี่ยวกับการวางแผนอัตราค่าจ้าง และการกำหนดตำแหน่ง การสรรหา บรรจุแต่งตั้ง การเสริมสร้างประสิทธิภาพการปฏิบัติราชการ วินัยและการรักษาวินัยและการออกจากราชการ

6.1.4 การบริหารทั่วไป หมายถึง การปฏิบัติงานในหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียน เกี่ยวกับการดำเนินงานธุรการ งานเลขานุการคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน การพัฒนาระบบเครือข่ายข้อมูล สารสนเทศ การประสาน และการพัฒนาเครือข่ายการศึกษา การจัดระบบในการบริหารและพัฒนาองค์กร งานเทคโนโลยีสารสนเทศ การส่งเสริมสนับสนุนด้านวิชาการ งบประมาณ บริหารบุคคล และด้านบริหารทั่วไป การดูแลอาคารสถานที่ และสภาพแวดล้อม การจัดทำสำมะโนนักเรียน การรับนักเรียน การส่งเสริม ประสานงานด้านการจัดการศึกษาในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา การส่งเสริมงานกิจการนักเรียน การประชาสัมพันธ์งานการศึกษา การส่งเสริม สนับสนุน ประสานงาน ด้านการจัดการศึกษาของบุคคล ชุมชน องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา การประสานงานราชการกับเขตพื้นที่การศึกษาและหน่วยงานอื่น การจัดระบบควบคุมภายในหน่วยงาน บริการสาธารณะ และงานที่ไม่ได้ระบุไว้ในงานอื่น

Rajabhat Mahasarakham University

6.2 โรงเรียน หมายถึง สถานศึกษาของรัฐ ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 ปีการศึกษา 2547 ที่จัดการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

6.3 โรงเรียนขนาดเล็ก หมายถึง สถานศึกษาของรัฐ ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 ปีการศึกษา 2547 ที่จัดการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีจำนวนนักเรียนไม่เกิน 120 คน

6.4 สถานภาพ หมายถึง ตำแหน่งตามบทบาท หน้าที่ของบุคลากรที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็กที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 ปีการศึกษา 2547 จำแนกเป็น

6.4.1 ผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง ผู้อำนวยการโรงเรียน อาจารย์ใหญ่ ครูใหญ่ หรือผู้รักษาการในตำแหน่ง ในโรงเรียนขนาดเล็ก ที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 ปีการศึกษา 2547

6.4.2 ครูผู้สอน หมายถึง ครูผู้ที่ทำหน้าที่จัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน ในโรงเรียนที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 ปีการศึกษา 2547

7. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

ผลจากการวิจัยในครั้งนี้ จะทำให้ได้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ สำหรับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารโรงเรียนและผู้เกี่ยวข้อง นำไปใช้วางแผน กำหนดนโยบายการจัดการศึกษา เพื่อส่งเสริม สนับสนุนและเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานของโรงเรียนขนาดเล็กในโอกาสต่อไป

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
Rajabhat Mahasarakham University